

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

01 листопада 2020 р.

Справа №200/10087/20-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд в складі колегії суддів: головуючого судді - Кониченка Олега Миколайовича, судді Смагар Світлани Володимирівни, судді Арестової Людмили Валеріївни розглянувши в письмовому провадженні адміністративну справу за позовом

кандидата в депутати, включеного до єдиного виборчого списку та територіального виборчого списку територіального виборчого округу №5 Донецької обласної організації політичної партії "Слуга народу" з виборів депутатів Маріупольської міської ради Маріупольського району Донецької області Хліменкової Катерини Валентинівни (87500. Донецька область, м. Маріуполь, пр. Перемоги, буд. 123, кв. 99)

до Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області (87524, Україна, Донецька область, місто Маріуполь, проспект Металургів, 150)

про визнання протиправним та скасування протоколу про результати виборів депутатів Маріупольської міської ради в єдиному багатомандатному виборчому окрузі, зобов'язання здійснити перерахунок голосів

ВСТАНОВИВ:

30 жовтня 2020 року об 11 год. 27 хв. до Донецького окружного адміністративного суду надійшов адміністративний позов кандидата в депутати, включеного до єдиного виборчого списку та територіального виборчого списку територіального виборчого округу №5 Донецької обласної організації політичної партії «Слуга народу» з виборів депутатів Маріупольської міської ради Маріупольського району Донецької області Хліменкової Катерини Валентинівни до Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області про визнання протоколу Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області про результати виборів депутатів Маріупольської міської ради в єдиному багатомандатному виборчому окрузі від 29.10.2020 року таким, що не відповідає вимогам законодавства (є протиправним), порушує виборчі права громадян, права та законні інтереси суб'єкта виборчого процесу та скасувати його та зобов'язання Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області здійснити перерахунок голосів з виборів депутатів Маріупольської міської ради Маріупольського району Донецької області.

Згідно витягу з протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 30.10.2020 року адміністративну справу № 200/10087/20-а передано на розгляд судді Кониченку О.М.

30 жовтня 2020 року ухвалою суду, в порядку визначеному ст. 171, 273 Кодексу

*306*4413867*1*2*

адміністративного судочинства України, відкрито провадження в адміністративній справі, справу призначено до розгляду у відкритому судовому засіданні на 31 жовтня 2020 року о 13 год. 00 хв.

Згідно частини 1 статті 33 Кодексу адміністративного судочинства України, адміністративні справи, предметом оскарження в яких є рішення, дії чи бездіяльність Кабінету Міністрів України, Національного банку України, окружної виборчої комісії (окружної комісії з референдуму), розглядаються і вирішуються в адміністративному суді першої інстанції колегією у складі трьох суддів.

Згідно витягу з протоколу автоматичного визначення складу колегії суддів від 30 жовтня 2020 року, визначено колегію з трьох суддів для розгляду даної справи у складі: головуєчого судді - Кониченка Олега Миколайовича, судді Смагар Світлани Володимирівни, судді Арестової Людмили Валеріївни.

30 жовтня 2020 року до суду засобами електронного зв'язку надійшла заява позивача про розгляд справи без її участі.

31 жовтня 2020 року о 01 год. 20 хв. відповідачем до суду засобами електронного зв'язку надано клопотання про розгляд справи без участі відповідача та відзив на позов з додатками на виконання ухвали суду про відкриття провадження в адміністративній справі від 30 жовтня 2020 року в частині надання витребуваних доказів.

У відзиві відповідач зазначив, що Маріупольська міська територіальна виборча комісія Маріупольського району Донецької області, відповідно до положень Виборчого кодексу України не здійснює підрахунок голосів виборців, оскільки підрахунок голосів виборців здійснюється відповідними дільничними виборчими комісіями, про що складаються відповідні протоколи, які, в свою чергу, обробляються районними виборчими комісіями, які складають свій зведений протокол за підсумками голосування у відповідних районах. Після підготовки зведених протоколів районні виборчі комісії передають їх до міської територіальної виборчої комісії, яка на основі отриманої інформації складає протокол про результати виборів у виборчому окрузі.

31 жовтня 2020 року ухвалою суду у відповідача витребувано:

- належним чином засвідчені копії Протоколів передачі бюлетенів з виборів депутатів Маріупольського району Донецької області Кальміуській районній комісії; Приморській районній комісії; Центральної районній комісії; Лівобережній районній комісії;

- належним чином засвідчені копії Протоколів з передачі бюлетнів від Маріупольської районної комісії до Маріупольської міської комісії;

- належним чином засвідчені копії Протоколів передачі бюлетенів з виборів депутатів Маріупольського району Донецької області від Кальміуської районної комісії; Приморської районної комісії; Центральної районної комісії; Лівобережної районної комісії до Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області після підрахунку голосів;

- письмові ґрунтовні пояснення з приводу наявних розбіжностей в кількості виготовлених бюлетеней в Протоколі Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької від 29 жовтня 2020 року "Про результати виборів депутатів Маріупольської міської ради", Акті приймання-передачі виборчих бюлетеней від підприємства-виготовлювача від 18 жовтня 2020 року та Протоколі засідання Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області від 19 жовтня 2020 року №28.

31 жовтня 2020 року о 15 год. 56 хв. до суду засобами електронного зв'язку від відповідача надійшли письмові пояснення та додаткові докази, витребувані ухвалою суду про витребування доказів від 31 жовтня 2020 року.

01 листопада 2020 року сторони, повідомлені належним чином, в судове засідання не з'явилися.

Відповідно до ч. 9 ст. 205 Кодексу адміністративного судочинства України, якщо немає

перешкод для розгляду справи у судовому засіданні, визначених цією статтею, але всі учасники справи не з'явилися у судові засідання, хоча і були належним чином повідомлені про дату, час і місце судового розгляду, суд має право розглянути справу у письмовому провадженні у разі відсутності потреби заслухати свідка чи експерта.

Дослідивши матеріали адміністративного позову, відзиву на адміністративний позов та письмові докази наявні в матеріалах справи, суд дійшов висновку про їх достатність для вирішення адміністративного спору, а також можливості розгляду справи в порядку письмового провадження.

Суд дослідивши подані матеріали справи встановив наступне.

Позивач, Хліменкова Катерина Валентинівна, 27 листопада 1979 року народження, паспорт громадянина України ВС 630433, РНОКПП 2918503861, зареєстроване місце проживання, згідно паспортних даних: 87500, Донецька область, м. Маріуполь, пр. Перемоги, буд. 123, кв. 99.

Позивач має статус кандидата в депутати, включеного до єдиного виборчого списку та територіального виборчого списку територіального виборчого округу №5 Донецької обласної організації політичної партії "Слуга народу" з виборів депутатів Маріупольської міської ради Маріупольського району Донецької області, що встановлено на підставі посвідчення №3 кандидата в депутати, включеного до єдиного виборчого списку та територіального виборчого списку територіального виборчого округу №5, виданого на ім'я Хліменкової Катерини Валентинівни.

Відповідно до ст. 22 Виборчого Кодексу України, є суб'єктом виборчого процесу.

Відповідач, Маріупольська міська територіальна виборча комісія Маріупольського району Донецької області, утворена на підставі Постанови Центральної виборчої комісії від 10.08.2020 року № 172 (додаток №86); зареєстрована в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань да кодом ЄДРПОУ: 43761771, дата запису: 19.08.2020, номер запису: 1002741020000020368, зареєстроване місцезнаходження: 87524, Україна, Донецька область, місто Маріуполь, проспект Металургів, 150; організаційно-правова форма: державна організація (установа, заклад).

Відповідно до ст. 22 Виборчого Кодексу України, є суб'єктом виборчого процесу.

Верховна Рада України Постановою від 15 липня 2020 року № 795-IX "Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році" призначила чергові вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів на неділю, 25 жовтня 2020 року.

25 жовтня 2020 року відбулись вибори депутатів до Маріупольської міської ради Маріупольського району Донецької області.

В обґрунтування адміністративного позову позивач зазначила, що протоколом Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області про результати виборів депутатів Маріупольської міської ради в єдиному багатомандатному виборчому окрузі від 29.10.2020 року були встановлені підсумки голосування з виборів депутатів Маріупольської міської ради Маріупольського району Донецької області (далі – Протокол від 29.10.2020 року).

Позивач вважає, що зміст Протоколу від 29.10.2020 року не відповідає законодавству, оскільки свідчить про недостовірну фіксацію волевиявлення виборців м. Маріуполя, а саме, кількість виборчих бюлетенів, виготовлених на замовлення територіальної виборчої комісії менша ніж кількість одержаних дільничними виборчими комісіями виборчих бюлетенів (517 796 (п. 1 Протоколу) та 518 137 (п. 2 Протоколу).

Позивач зазначає, що вказана розбіжність дає підстави припустити, що ДВК отримали незаконно виготовлену кількість виборчих бюлетенів, тобто на думку Позивача сфальсифікованих, що є грубим порушенням діючого виборчого законодавства України та призвела до недостовірного встановлення результатів волевиявлення виборців.

Відповідно до Протоколу, за результатами відповідних місцевих виборів Донецька

обласна організація політичної партії «Слуга народу» отримала лише 5,10 % загальної кількості голосів виборців, які підтримали територіальні списки кандидатів у депутати від даної організації політичної партії.

Проте, як зазначив позивач, за результатами екзит-полів Донецька обласна організація політичної партії «Слуга народу» за результатами виборів депутатів до Маріупольської міської ради отримала від 5,7% до 6,3 % голосів виборців.

Позивач вважає, що результати виборів, встановлені Протоколом від 29.10.2020 року, суттєво суперечать результатам екзит-полів, що дає підстави вважати, що результати виборів, встановлені Постановою, не є об'єктивними та достовірними, не підтверджують дійсне волевиявлення виборців у м. Маріуполі, порушують права суб'єкта виборчого процесу - Донецької обласної організації політичної партії «Слуга народу» та не засвідчують реального та дійсного волевиявлення виборців міста.

Відповідач проти задоволення адміністративного позову заперечує, посилаючись на те, що Маріупольська міська територіальна виборча комісія Маріупольського району Донецької області, відповідно до положень Виборчого кодексу України не здійснює підрахунок голосів виборців, оскільки підрахунок голосів виборців здійснюється відповідними дільничними виборчими комісіями, про що складаються відповідні протоколи, які, в свою чергу, обробляються районними виборчими комісіями, які складають свій зведений протокол за підсумками голосування у відповідних районах. Після підготовки зведених протоколів районні виборчі комісії передають їх до міської територіальної виборчої комісії, яка на основі отриманої інформації складає протокол про результати виборів у виборчому окрузі.

Відповідач вважає, що посилення позивача на те, що кількість виборчих бюлетенів, виготовлених на замовлення територіальної виборчої комісії менша, ніж кількість одержаних дільничними виборчими комісіями виборчих бюлетенів (517 796 (п. 1 Протоколу) та 518 137 (п. 2 Протоколу) має ознаки фальсифікації і недостовірних відомостей є безпідставними та зазначає, що відповідно до ч. 4 ст. 242 Виборчого кодексу України, територіальна виборча комісія, яка встановлює результати місцевих виборів, передає виборчі бюлетені в упаковці підприємства-виготовлювача територіальним виборчим комісіям, які встановлюють підсумки відповідних місцевих виборів, кожна дільнична виборча комісія, отримавши бюлетені для голосування, після розкриття пакунків з отриманими виборчими бюлетенями, упакованими підприємством-виготовлювачем, провела підрахунок бюлетенів, які фактично знаходились в пакунку. При встановленні розбіжностей комісіями були складені відповідні акти про розбіжність кількості бюлетенів, зазначених в акті прийому-передачі, фактичній кількості бюлетенів, які знаходились в пакунку. Вищевказана розбіжність була відображена у відповідних протоколах з підрахунку голосів виборців та жодним чином не вплинула на результат.

Відповідач також зазначив, що на час прийняття Маріупольською міською територіальною виборчою комісією Маріупольського району Донецької області протоколів від районних територіальних виборчих комісій, ні до дільничних виборчих комісій, ні до територіальних виборчих комісій не надходило жодних скарг або позовів щодо результатів підрахунку голосів, до того ж, відповідно до вимог ст. 66 Виборчого кодексу України сплинув строк для такого оскарження.

Враховуючи вищенаведене відповідач вважає, що у Маріупольській міській територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області були усі законні підстави вважати результати підрахунку голосів в єдиному багатомандатному виборчому окрузі такими, що відповідають вимогам чинного законодавства та протокол Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області про результати виборів депутатів Маріупольської міської ради є таким, що відповідає вимогам законодавства, не порушує виборчі права громадян, права та законні інтереси суб'єкта виборчого процесу та відповідно не підлягає скасуванню.

В зв'язку з вищенаведеним, Маріупольська міська територіальна виборча комісія

Маріупольського району Донецької області просить суд відмовити у задоволенні позову.

В письмових поясненнях відповідач зазначив, що передача районним у місті територіальним виборчим комісіям відбувалася за протоколами передачі виборчих бюлетенів з виборів депутатів міської ради. Відповідно до вимог виборчого законодавства районні у місті територіальні виборчі комісії передали виборчі бюлетені у упаковці підприємства-виготовлювача до дільничних виборчих комісій. Дільничні виборчі комісії відповідно до вимог статті 242 Виборчого кодексу України розпакували отримані бланки виборчих бюлетенів та комісією здійснили їх перерахунок, загальна кількість бюлетенів при перерахунку була встановлена у кількості 518137 штук. Під час перерахунку дільничними комісіями була встановлена сумарна розбіжність між підрахованою кількістю виборчих бюлетенів з виборів депутатів Маріупольської міської ради та кількістю зазначеною у витягах з протоколів районних у місті територіальних виборчих комісій при отриманні упакованих бланків бюлетенів (отриманих за протоколом) у кількості 341 бюлетенів. У зв'язку з чим, дільничними виборчими комісіями були складені акти розбіжностей між отриманими по фактичній кількості бюлетенів та зазначеними у протоколах передачі упакованих бюлетенів.

Щодо надання засвідчених належним чином копій протоколів передачі бюлетенів депутатів Маріупольського району Донецької області від Кальміуської районної комісії, Приморської районної комісії, Центральної районної комісії та Лівобережної районної комісії, відповідач зазначив, що вказані бюлетені знаходяться на зберіганні у районних у місті комісіях та до Маріупольської міської ТВК не передавалися. В подальшому вказані бюлетені будуть здані в архів районними у місті ТВК.

Суд встановив, що в Протоколі Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької від 29 жовтня 2020 року "Про результати виборів депутатів Маріупольської міської ради" (далі – Протокол) наявні розбіжності щодо кількості виборчих бюлетенів, виготовлених на замовлення територіальної виборчої комісії - пункт 1 - 517 796 бюлетенів та кількості виборчих бюлетенів, одержаних дільничними виборчими комісіями пункт 2 - 518 137 бюлетенів.

Відповідно до п. 3 Протоколу, кількість невикористаних виборчих бюлетенів, погашених дільничними виборчими комісіями – 433 661 бюлетень.

Відповідно до п. 4 Протоколу, кількість виборців, включених до списків виборців на виборчих дільницях 293 931 бюлетень.

Згідно п. 5 Протоколу, кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені – 84 476 виборців.

Відповідно до п. 6 Протоколу, кількість виборчих бюлетенів, що не підлягають врахуванню, виявлених на виборчих дільницях – 436 бюлетенів.

Згідно п. 7 Протоколу, кількість виборців, які взяли участь в голосуванні 84 036 - виборців.

Відповідно до п. 8 Протоколу, кількість виборчих бюлетенів, визнаних недійсними – 3 364 бюлетені.

Згідно ст. 77 Кодексу адміністративного судочинства, кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

В адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

Враховуючи викладене, при вирішенні спірних правовідносин суд виходив з наступного.

Відповідно до статей 5, 7 Конституції України, носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади

та органи місцевого самоврядування.

В Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування.

Згідно ст. 38 Конституції України, громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Відповідно до статей 69, 71 Конституції України, народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії.

Вибори до органів державної влади та органів місцевого самоврядування є вільними і відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Виборцям гарантується вільне волевиявлення.

Згідно зі ст. 273 Кодексу адміністративного судочинства України, право оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій мають суб'єкти відповідного виборчого процесу (крім виборчої комісії), а також ініціативна група референдуму, інші суб'єкти ініціювання референдуму.

Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 року № 396-ІХ (далі – ВК України), відповідно до Конституції України визначає гарантії права громадян на участь у виборах, регулює підготовку та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, сільських, селищних, міських, районних у містах рад, сільських, селищних, міських голів.

Відповідно ст. 64 ВК України, суб'єкт виборчого процесу може оскаржити рішення, дії чи бездіяльність, що стосуються виборчого процесу, до суду в порядку, встановленому Кодексом адміністративного судочинства України. Виключно до суду шляхом подання позовної заяви оскаржуються, зокрема, рішення чи дії окружної виборчої комісії, рішення чи дії територіальної виборчої комісії, крім встановлених цим Кодексом випадків.

Стаття 2 ВК України визначає, що підготовка та проведення виборів регулюються Конституцією України, цим Кодексом, законами України "Про Центральну виборчу комісію", "Про Державний реєстр виборців", іншими законами України, а також прийнятими відповідно до них іншими актами законодавства та актами Центральної виборчої комісії.

Відповідно до ч.ч. 1, 2 ст. 19 ВК України, виборчі права громадян України захищаються законом. Громадяни мають право на захист своїх виборчих прав та інших прав на участь у виборчому процесі шляхом оскарження порушень до відповідних виборчих комісій або у судовому порядку. За порушення виборчих прав громадян винні особи несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

Забезпечення умов для реалізації виборчих прав громадян, дотримання основних засад виборчого права, належне здійснення виборчих процедур і механізмів, передбачених цим Кодексом, точне і достовірне встановлення результатів виборів гарантується.

Згідно ч. 1 ст. 20 ВК України, виборчий процес - це здійснення протягом встановленого цим Кодексом періоду часу суб'єктами, визначеними статтею 22 цього Кодексу, виборчих процедур, пов'язаних із підготовкою і проведенням відповідних виборів, встановленням та офіційним оголошенням (офіційним оприлюдненням) їх результатів.

Відповідно до ч.ч. 1, 4 ВК України, виборчі комісії є спеціальними колегіальними органами, уповноваженими організувати підготовку та проведення виборів і забезпечувати реалізацію виборчих прав громадян України, додержання та однакове застосування виборчого законодавства.

Територіальні виборчі комісії в межах повноважень, визначених цим Кодексом, забезпечують організацію підготовки та проведення місцевих виборів.

Територіальні виборчі комісії є комісіями вищого рівня щодо всіх дільничних виборчих комісій з відповідних місцевих виборів.

Згідно ч.ч. 1, 2 ст. 37 ВК України, документування діяльності виборчих комісій

здійснюється у порядку, встановленому цим Кодексом та порядком ведення діловодства виборчих комісій, що затверджується Центральною виборчою комісією.

На засіданні виборчої комісії протокол засідання веде секретар комісії. За відсутності секретаря комісії чи у разі невиконання ним своїх повноважень на засіданні комісія обирає зі свого складу секретаря засідання, який виконує обов'язки секретаря комісії на відповідному засіданні та при оформленні документів засідання.

Протокол засідання комісії підписується головуючим на засіданні та секретарем комісії (секретарем засідання).

Протокол засідання комісії надається для ознайомлення членам комісії на їхню вимогу не пізніше наступного засідання комісії, при цьому член комісії має право його підписати. Протокол засідання комісії може бути наданий для ознайомлення суб'єкту виборчого процесу на його вимогу не пізніше наступного засідання комісії.

Згідно ст. 202 ВК України, до системи виборчих комісій з місцевих виборів входять територіальні виборчі комісії.

Повноваження територіальних виборчих комісій щодо підготовки та проведення місцевих виборів поширюються на територію відповідного виборчого округу або частини виборчого округу в межах адміністративно-територіальної одиниці стосовно відповідних місцевих виборів.

Відповідно до ст. 206 ВК України, територіальна виборча комісія на період здійснення своїх повноважень забезпечує організацію і проведення місцевих виборів у межах повноважень та в порядку, передбачених цим Кодексом та законами України.

Відповідна територіальна виборча комісія, яка встановлює результати виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, міської, районної у місті, сільської, селищної ради, результати виборів сільського, селищного, міського голови: забезпечує підготовку та проведення відповідних місцевих виборів; утворює територіальні, багатомандатні виборчі округи відповідно до цього Кодексу, встановлює їхні межі та єдину нумерацію, визначає кількість мандатів, які розподіляються у багатомандатних виборчих округах; надає правову, організаційну, методичну, технічну допомогу нижчестоящим виборчим комісіям в частині їхньої діяльності, що стосується виборів відповідної ради, сільського, селищного, міського голови, організує навчання членів цих комісій з питань організації виборчого процесу; реєструє кандидатів у депутати, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови, їх довірених осіб, представників, уповноважених осіб організацій партій - суб'єктів відповідного виборчого процесу та видає їм посвідчення; розглядає питання щодо скасування реєстрації кандидатів у випадках, передбачених цим Кодексом; інформує населення про зареєстрованих кандидатів у депутати у відповідних виборчих округах, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови; затверджує текст виборчих бюлетенів на відповідних місцевих виборах, забезпечує виготовлення виборчих бюлетенів та передачу їх відповідним територіальним, дільничним виборчим комісіям; вирішує питання щодо використання коштів на проведення відповідних місцевих виборів, забезпечує їх цільовим використанням; сприяє організації зустрічей кандидатів у депутати, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови з виборцями; забезпечує виготовлення бланків протоколів та іншої виборчої документації, а територіальна виборча комісія, яка утворює дільничні виборчі комісії, - також печаток, штампів і передає їх відповідним дільничним виборчим комісіям, якщо Центральною виборчою комісією не встановлено інший порядок їх виготовлення; заслуховує інформацію відповідних територіальних, дільничних виборчих комісій, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням відповідних місцевих виборів; здійснює контроль за наданням списків виборців дільничними виборчими комісіями для загального ознайомлення та уточнення; реєструє офіційних спостерігачів від кандидатів, місцевих організацій партій - суб'єктів виборчого процесу відповідних місцевих виборів, від громадських організацій:

здійснює контроль за використанням коштів виборчих фондів суб'єктів виборчого процесу на відповідних місцевих виборах; здійснює контроль за дотриманням встановленого цим Кодексом порядку проведення передвиборної агітації; визнає голосування на виборчій дільниці недійсним за результатами повторного підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці у випадках та порядку, передбачених цим Кодексом; встановлює результати виборів депутатів, сільського, селищного, міського голови в порядку, визначеному цим Кодексом, здійснює офіційне оприлюднення результатів відповідних місцевих виборів; реєструє обраних депутатів, сільського, селищного, міського голову; організовує проведення повторного голосування і повторних місцевих виборів у випадках, передбачених цим Кодексом; розглядає звернення, заяви і скарги стосовно підготовки та проведення відповідних місцевих виборів, приймає щодо них рішення; забезпечує передачу на зберігання до відповідної архівної установи виборчої та іншої документації в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією; здійснює в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці контроль за додержанням та однаковим застосуванням законодавства про місцеві вибори в частині, що стосується відповідних місцевих виборів; скликає у разі необхідності за власною ініціативою засідання дільничної виборчої комісії; здійснює інші повноваження, передбачені цим Кодексом та законами України.

Територіальна виборча комісія, яка відповідно до частини першої статті 255 цього Кодексу встановлює підсумки голосування на відповідних місцевих виборах, під час організації підготовки і проведення таких виборів здійснює повноваження, передбачені пунктами 3, 11, 12, 15, 16, 20-22 частини другої цієї статті, передає дільничним виборчим комісіям виборчі бюлетені, складає протокол про підсумки голосування з відповідних місцевих виборів та транспортує його разом з іншою виборчою документацією до виборчої комісії, яка встановлює результати таких виборів.

Виборча комісія Автономної Республіки Крим, обласні, районні, міські, районні у місті (у містах, в яких утворені районні у місті ради), селищні, сільські виборчі комісії інформують Верховну Раду України, Центральну виборчу комісію, відповідні місцеві ради про обраних депутатів та сільських, селищних, міських голів.

Відповідно до ч.ч. 7, 8 ст. 240 ВК України, територіальні та дільничні виборчі комісії забезпечують суворий облік отриманих та виданих виборчих бюлетенів відповідно до вимог цього Кодексу.

Виборчі бюлетені для кожної виборчої дільниці кожного виборчого округу виготовляються, як правило, у кількості, що на 0,5 відсотка перевищує кількість виборців, включених до списку виборців на відповідній виборчій дільниці, з можливим відхиленням зазначеної кількості з урахуванням кратності розміщення виборчих бюлетенів в межах поліграфічного листа під час їх виготовлення.

Відповідно до ч.ч. 1, 2, 4, 6, 7, 9-12 ст. 242 ВК України, територіальна виборча комісія, яка встановлює результати відповідних місцевих виборів, на підставі договору, укладеного між нею і поліграфічним підприємством, забезпечує виготовлення виборчих бюлетенів для голосування на місцевих виборах

Від імені територіальної виборчої комісії, яка встановлює результати місцевих виборів, виборчі бюлетені від підприємства-виготовлювача, в порядку та строки визначені цією статтею, отримує голова виборчої комісії або інша особа, уповноважена рішенням цієї комісії, які підписують відповідний акт приймання-передачі.

Підприємства-виготовлювачі виборчих бюлетенів визначаються територіальними виборчими комісіями, зазначеними у частині першій цієї статті.

Договір між відповідною територіальною виборчою комісією та поліграфічним підприємством укладається із застосуванням переговорної процедури закупівлі виходячи із виробничих, технологічних та організаційних можливостей підприємства забезпечити своєчасний друк та ступені захисту виборчих бюлетенів.

Підприємства-виготовлювачі виборчих бюлетенів забезпечують суворе дотримання замовленої кількості виготовлених бюлетенів, їх облік та передачу замовнику в порядку, встановленому Центральною виборчою комісією.

Зведена інформація на підставі актів приймання-передачі про кількість виборчих бюлетенів, виготовлених для кожного територіального виборчого округу, оприлюднюється територіальною виборчою комісією, яка встановлює результати виборів відповідно депутатів Автономної Республіки Крим, обласної, районної, районної у місті, а також міської, сільської, селищної ради (територіальної громади з кількістю виборців 10 тисяч і більше), не пізніше як за один день до дня голосування на її офіційному веб-сайті (за наявності), веб-сайтах відповідних місцевих рад (за наявності) або в інший визначений цими комісіями спосіб та/або на стенді офіційних матеріалів комісії.

Територіальна виборча комісія, яка встановлює результати місцевих виборів, передає виборчі бюлетені в упаковці підприємства-виготовлювача територіальним виборчим комісіям, які встановлюють підсумки відповідних місцевих виборів, у такі строки: районна виборча комісія передає виборчі бюлетені з виборів депутатів районної ради відповідним сільським, селищним, міським виборчим комісіям - не пізніше як за чотири дні до дня голосування; міська (у містах з районним поділом) виборча комісія передає виборчі бюлетені з виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласної, районної, міської ради у територіальних або багатомандатних виборчих округах, міського голови відповідним районним у місті виборчим комісіям - не пізніше як за чотири дні до дня голосування.

Якщо передача здійснюється на засіданні територіальної виборчої комісії, виборчі бюлетені в упаковці підприємства-виготовлювача від імені територіальної виборчої комісії, якій передаються виборчі бюлетені, отримують не менш як три члени цієї комісії, уповноважені на це її рішенням, які повинні бути представниками різних суб'єктів подання кандидатур до складу відповідної територіальної виборчої комісії.

Виборчі бюлетені в упаковці підприємства-виготовлювача від імені відповідної дільничної виборчої комісії отримують не менш як три члени цієї комісії, уповноважені на це її рішенням, які повинні бути представниками різних суб'єктів подання кандидатур до складу відповідної дільничної виборчої комісії.

Про передачу відповідним територіальним виборчим комісіям виборчих бюлетенів з відповідних місцевих виборів територіальна виборча комісія, яка передає або приймає виборчі бюлетені на своєму засіданні, складає у трьох примірниках протокол у порядку, передбаченому частиною шостою статті 37 цього Кодексу, та за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, в якому зазначаються для кожних місцевих виборів: 1) назва місцевих виборів; 2) позначення та/або номер виборчого округу; 3) кількість переданих виборчих бюлетенів; 4) прізвища та підписи членів територіальної виборчої комісії, представника територіальної виборчої комісії, уповноваженого її рішенням, які прийняли/передали виборчі бюлетені.

Перший примірник такого протоколу зберігається у територіальній виборчій комісії, яка передає виборчі бюлетені, другий - у відповідній виборчій комісії, яка отримує виборчі бюлетені, третій - невідкладно вивіщується у приміщенні територіальної виборчої комісії для загального ознайомлення.

Про передачу дільничній виборчій комісії виборчих бюлетенів з кожних місцевих виборів територіальна виборча комісія, яка передає виборчі бюлетені, складає у трьох примірниках протокол у порядку, передбаченому частиною шостою статті 37 цього Кодексу, та за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, в якому зазначаються: а) назва місцевих виборів; б) позначення та/або номер виборчого округу; в) номер виборчої дільниці; г) кількість переданих виборчих бюлетенів; г) прізвища та підписи членів дільничної виборчої комісії, які прийняли виборчі бюлетені, а якщо передача здійснювалася представником територіальної виборчої комісії, уповноваженим її рішенням, - також

прізвище та підписи такого представника.

Перший примірник такого протоколу зберігається у територіальній виборчій комісії, яка передає виборчі бюлетені, другий - передається територіальній виборчій комісії, яка встановлює результати відповідних виборів, третій - вивіщується у приміщенні територіальної виборчої комісії, яка передала виборчі бюлетені, для загального ознайомлення.

Витяг із протоколу за формою, встановленою Центральною виборчою комісією, із зазначенням відомостей, що стосуються відповідної виборчої дільниці, надається разом із виборчими бюлетенями представникам кожної дільничної виборчої комісії, які отримали виборчі бюлетені, за підписами голови і секретаря територіальної виборчої комісії та трьох членів відповідної дільничної виборчої комісії, засвідчений печаткою територіальної виборчої комісії.

Виборча комісія Автономної Республіки Крим, обласна, районна, міська, районна в місті, селищна, сільська виборча комісія передає відповідним виборчим комісіям усі виборчі бюлетені, виготовлені для відповідного виборчого округу.

У разі неможливості передачі виборчих бюлетенів до відповідної територіальної виборчої комісії виборчі бюлетені вважаються невикористаними та погашаються відповідною територіальною виборчою комісією шляхом передачі їх для знищення до підприємства-виготовлювача. Виборчі бюлетені знищуються підприємством-виготовлювачем у присутності представників відповідної територіальної виборчої комісії та контрольної комісії, утвореної такою виборчою комісією, про що складається відповідний акт.

У разі неможливості передачі виборчих бюлетенів від територіальної виборчої комісії до дільничної виборчої комісії відповідні виборчі бюлетені вважаються невикористаними, про що складається акт у двох примірниках (якщо територіальна виборча комісія передає дільничній виборчій комісії виборчі бюлетені з виборів, які вона не організовує, а в іншому випадку - в одному примірнику) за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Один примірник акта надсилається до відповідної виборчої комісії, другий - зберігається у територіальній виборчій комісії. Такі виборчі бюлетені погашаються територіальною виборчою комісією після закінчення голосування шляхом відокремлення правого нижнього кута бюлетеня. Погашені невикористані виборчі бюлетені запаковуються, на пакеті робиться напис "Невикористані виборчі бюлетені, погашені територіальною виборчою комісією", зазначається номер багатомандатного округу, номер (номери) виборчої дільниці, кількість запакованих виборчих бюлетенів, дата і час пакування, ставляться підписи присутніх членів територіальної виборчої комісії та печатка комісії.

Члени територіальної, дільничної виборчої комісії забезпечують збереження виборчих бюлетенів під час їх транспортування до приміщення відповідної територіальної, дільничної виборчої комісії у супроводі поліцейських, а в разі необхідності, за зверненням територіальної виборчої комісії, - співробітників Служби безпеки України, на яких покладається обов'язок охорони виборчих бюлетенів.

Приймання виборчих бюлетенів дільничною виборчою комісією відбувається на засіданні відповідної виборчої комісії невідкладно після прибуття членів виборчої комісії, які отримали бюлетені.

Під час приймання бюлетенів дільничною виборчою комісією секретар дільничної виборчої комісії, а у разі його відсутності - визначений рішенням комісії член комісії розпаковує упаковку підприємства-виготовлювача та проставляє у визначених місцях кожного виборчого бюлетеня печатку дільничної виборчої комісії. Визначений рішенням дільничної виборчої комісії член дільничної виборчої комісії за необхідності проставляє на кожному виборчому бюлетені у визначеному місці номер виборчої дільниці, інший визначений рішенням дільничної виборчої комісії член дільничної виборчої комісії перераховує отримані виборчі бюлетені для кожних місцевих виборів окремо та для кожного

виборчого округу, перевіряючи відповідність номерів (позначень) виборчого округу, до якого належить виборча дільниця, що отримала виборчі бюлетені. Під час підрахунку виборчих бюлетенів визначений виборчою комісією член комісії рахує виборчі бюлетені вголос. Інші члени комісії спостерігають за підрахунком. Під час підрахунку виборчих бюлетенів забороняється поділ комісії на кілька груп, кожна з яких підраховує частину бюлетенів.

У разі виявлення невідповідності підрахованої кількості виборчих бюлетенів кількості, зазначеній у витягу з протоколу територіальної виборчої комісії про передачу виборчих бюлетенів, дільнична виборча комісія складає у двох примірниках акт про невідповідність за формою, затвердженою Центральною виборчою комісією, із зазначенням встановленої рішенням дільничної виборчої комісії причини розбіжності. Один примірник акта передається до територіальної виборчої комісії, а другий зберігається у дільничній виборчій комісії. За наявності зазначених розбіжностей кількістю виборчих бюлетенів, отриманих дільничною виборчою комісією, вважається кількість, встановлена на засіданні дільничної виборчої комісії та зафіксована в акті про розбіжності і в протоколі засідання комісії.

Територіальна, дільнична виборча комісія забезпечує збереження та охорону отриманих виборчих бюлетенів. Виборчі бюлетені зберігаються у приміщенні виборчої комісії в закритому сейфі (металевій шафі чи окремій кімнаті), який (яка) опечатується стрічкою з проставленням на ній підписів усіх присутніх на засіданні комісії та печатки комісії. Сейф (металева шафа чи окрема кімната) постійно (до передачі бюлетенів дільничним виборчим комісіям або до дня голосування) перебуває під охороною поліцейських, а в разі необхідності, за зверненням територіальної виборчої комісії, - співробітників Служби безпеки України.

У разі виявлення пошкодження стрічки, якою було опечатано сейф (металеву шафу чи окрему кімнату), або невідповідності підписів чи печатки на ній голова виборчої комісії негайно повідомляє про це орган Національної поліції України та виборчу комісію вищого рівня. Після цього голова комісії невідкладно відкриває сейф (металеву шафу чи окрему кімнату) та виймає наявні у ньому виборчі бюлетені. Члени виборчої комісії перевіряють виборчі бюлетені, зокрема щодо відповідності номерів виборчої дільниці, наявності відбитка печатки цієї виборчої комісії, після чого перераховують виборчі бюлетені окремо з кожного виду виборів. Виборча комісія складає акт про виявлені ознаки відкриття сейфа (металевої шафи чи окремої кімнати) та (у разі виявлення) про невідповідність кількості виборчих бюлетенів. Кількість виявлених у сейфі (металевій шафі чи окремій кімнаті) виборчих бюлетенів фіксується також у протоколі засідання виборчої комісії. У такому випадку встановлена кількість вважається кількістю виборчих бюлетенів, отриманих виборчою комісією.

Повноваження дільничної виборчої комісії визначені ст. 207 ВК України, дільнична виборча комісія на період здійснення своїх повноважень забезпечує організацію і проведення місцевих виборів у межах повноважень та в порядку, передбачених цим Кодексом та законами України, у тому числі, організовує голосування на виборчій дільниці: здійснює підрахунок голосів виборців, поданих на виборчій дільниці; складає протоколи про підрахунок голосів виборців, поданих на виборчій дільниці; визнає недійсним голосування на виборчій дільниці у випадках, передбачених цим Кодексом.

Повноваження дільничної виборчої комісії починаються з моменту складення присяги на засіданні цієї комісії більшістю від складу дільничної виборчої комісії, визначеного при її утворенні.

Повноваження дільничної виборчої комісії припиняються через п'ять днів після дня офіційного оприлюднення результатів місцевих виборів. Дільнична виборча комісія припиняє свою діяльність одночасно з припиненням її повноважень.

Відповідно до ч.ч. 1, 10 ст. 251 ВК України, дільнична виборча комісія на своєму засіданні складає протокол про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці з кожних

місцевих виборів по кожному виборчому округу, в яких проводилося голосування на виборчій дільниці.

Форма протоколу дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці затверджується Центральною виборчою комісією не пізніше як за тридцять днів до дня чергових місцевих виборів.

Забороняється складання протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці в іншому порядку, ніж визначено Центральною виборчою комісією відповідно до цього Кодексу.

Пакети з протоколами дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, виборчими бюлетенями, контрольними талонами і предметами, списками виборців, а також (за наявності) окремими думками членів виборчої комісії, викладеними у письмовій формі, актами, заявами, скаргами та рішеннями, прийнятими комісією, після закінчення засідання комісії транспортуються до відповідної територіальної виборчої комісії у порядку, визначеному статтею 253 цього Кодексу.

Відповідач у відзиві на позовну заяву зазначив, що на час прийняття Маріупольською міською територіальною виборчою комісією Маріупольського району Донецької області протоколів від районних територіальних виборчих комісій, ні до дільничних виборчих комісій, ні до районних територіальних виборчих комісій не надходило жодних скарг або позовів до суду щодо результатів підрахунку голосів.

Позивачем доказів, що спростовують доводи відповідача щодо відсутності скарг або позовів до суду щодо результатів підрахунку голосів дільничними та районними територіальними виборчими комісіями не надано.

Відповідно до ст. 254 ВК України, з моменту закінчення голосування територіальна виборча комісія розпочинає безперервне засідання, яке продовжується безперервно до встановлення підсумків голосування та результатів відповідних місцевих виборів у виборчому окрузі. На цей час члени територіальної виборчої комісії не можуть залучатися до виконання інших функцій, крім участі в засіданні виборчої комісії.

Засідання територіальної виборчої комісії, зазначене у частині першій цієї статті, оформляється протоколом безперервного засідання, який підписується головою або головуючим на засіданні, а також секретарем виборчої комісії та/або членом виборчої комісії, який виконував на зазначеному засіданні обов'язки секретаря. До протоколу приєднуються (за наявності) окремі думки членів виборчої комісії, які брали участь у засіданні і не згодні з прийнятим окружною виборчою комісією рішенням.

На засіданні територіальної виборчої комісії, зазначеному у частині першій цієї статті, голова територіальної виборчої комісії або визначений ним член комісії приймає запечатані пакети з протоколами дільничних виборчих комісій, розпечатує їх та оголошує зміст протоколів дільничних виборчих комісій про підрахунок голосів виборців на відповідних виборчих дільницях, а також приймає запечатані пакети з іншими виборчими документами, передбаченими частиною десятою статті 251 цього Кодексу. Час прийняття територіальною виборчою комісією протоколів дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, перелік прийнятих виборчих документів і занесені до протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці відомості фіксуються у протоколі засідання територіальної виборчої комісії.

При прийнятті документів дільничної виборчої комісії територіальна виборча комісія перевіряє комплектність документів та цілісність упаковки усіх пакетів з виборчими документами. При цьому кожний член комісії має право оглянути кожний пакет з документами.

За результатами розгляду документів дільничної виборчої комісії та скарг про порушення вимог цього Кодексу під час проведення голосування та підрахунку голосів на виборчій дільниці, а також під час транспортування виборчих документів до територіальної виборчої комісії, що надійшли до територіальної виборчої комісії на момент прийняття

документів дільничної виборчої комісії, територіальна виборча комісія приймає одне з таких рішень: 1) врахувати відомості протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці; 2) зобов'язати дільничну виборчу комісію виправити виявлені недоліки шляхом складання протоколу з позначкою "Уточнений"; 3) провести повторний підрахунок голосів на виборчій дільниці в порядку, встановленому цим Кодексом.

Рішення, передбачене частиною п'ятою цієї статті, приймається шляхом голосування членів територіальної виборчої комісії більшістю голосів від загального складу комісії і фіксується у протоколі засідання територіальної виборчої комісії.

У разі виявлення у протоколі дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці виправлень, помилок, неточностей, які можливо усунути без повторного підрахунку голосів, територіальна виборча комісія своїм рішенням може зобов'язати дільничну виборчу комісію виправити виявлені недоліки шляхом складання протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці з позначкою "Уточнений" відповідно до пункту 2 частини п'ятої цієї статті (якщо зміст таких виправлень, помилок та неточностей неможливо з'ясувати та усунути без складання протоколу з позначкою "Уточнений" дільничною виборчою комісією), про що зазначається у протоколі засідання територіальної виборчої комісії. Протягом часу розгляду цього питання дільничною виборчою комісією подані до територіальної виборчої комісії примірники протоколу про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, виборчі бюлетені та інші виборчі документи, зазначені у частині десятій статті 251 цього Кодексу, зберігаються в територіальній виборчій комісії.

У разі виявлення у протоколі виправлень, помилок та неточностей, які можливо усунути без повторного підрахунку голосів та які не потребують складання протоколу з позначкою "Уточнений", територіальна виборча комісія приймає рішення, передбачене пунктом 1 частини п'ятої цієї статті, із зазначенням виявлених виправлень, помилок та неточностей. Таке рішення додається до протоколу дільничної виборчої комісії.

Дільнична виборча комісія зобов'язана у строк, визначений територіальною виборчою комісією, розглянути питання про внесення змін до відповідного протоколу без перерахунку виборчих бюлетенів. Протокол з позначкою "Уточнений" складається відповідно до цього Кодексу у порядку, в якому було складено протокол дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, який потребує уточнення, транспортується до територіальної виборчої комісії в порядку, встановленому статтею 253 цього Кодексу. Час прийняття територіальною виборчою комісією протоколу дільничної виборчої комісії з позначкою "Уточнений" і занесені до цього протоколу відомості фіксуються у протоколі засідання територіальної виборчої комісії.

За наявності заяв або скарг, підтверджених відповідно оформленими актами, складеними кандидатами у депутати, кандидатами на посаду сільського, селищного, міського голови, їх довіреними особами, уповноваженими особами організацій партій, офіційними спостерігачами, виборцями, про порушення вимог цього Кодексу під час проведення голосування та/або підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці, що ставлять під сумнів результати підрахунку голосів виборців на цій виборчій дільниці, територіальна виборча комісія може прийняти рішення про проведення повторного підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці.

У разі наявності акта або письмової заяви осіб, зазначених у частині першій статті 253 цього Кодексу, про порушення вимог цього Кодексу під час транспортування протоколів про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та інших документів до територіальної виборчої комісії територіальна виборча комісія може, а в разі наявних ознак розпечатування пакетів із запакованими документами, а також у разі неможливості усунення без перерахунку бюлетенів неточностей у протоколі дільничної виборчої комісії - зобов'язана прийняти рішення про повторний підрахунок голосів виборців на цій дільниці.

Прийняття рішення територіальною виборчою комісією про проведення повторного

підрахунку голосів у разі виявлення порушення цілісності пакетів із запакованими документами, а також у разі неможливості усунення без перерахунку бюлетенів неточностей у протоколі дільничної виборчої комісії після прийняття виборчих документів від дільничної виборчої комісії не допускається.

Протоколи про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці та запечатані пакети з іншими виборчими документами дільничної виборчої комісії до проведення відповідного повторного підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці територіальною виборчою комісією зберігаються у приміщенні, де відбувається засідання територіальної виборчої комісії.

Повторний підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці у відповідному виборчому окрузі з відповідних місцевих виборів здійснюється територіальною виборчою комісією після розгляду і прийняття протоколів та інших документів від усіх дільничних виборчих комісій. У повторному підрахунку територіальною виборчою комісією голосів виборців на виборчій дільниці мають право брати участь усі члени цієї дільничної виборчої комісії і можуть бути присутніми кандидати в депутати, кандидати на посаду сільського, селищного, міського голови, їх довірені особи, уповноважені особи організацій партій, офіційні спостерігачі на відповідних місцевих виборах.

Повторний підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці з відповідних місцевих виборів здійснюється членами територіальної виборчої комісії в порядку, визначеному Центральною виборчою комісією з урахуванням положень статті 250 цього Кодексу.

Територіальна виборча комісія за результатами повторного підрахунку голосів виборців на виборчій дільниці складає протокол про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці за формою, встановленою Центральною виборчою комісією. Протокол про повторний підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці може виготовлятися за допомогою технічних засобів.

Протокол про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці складається територіальною виборчою комісією у чотирьох примірниках. Примірники протоколу нумеруються і мають однакову юридичну силу. Кожен примірник протоколу зобов'язані підписати голова, заступник голови, секретар та інші члени територіальної виборчої комісії, присутні на засіданні комісії, та члени дільничної виборчої комісії, які брали участь у повторному підрахунку голосів. Кожен примірник протоколу засвідчується печаткою територіальної виборчої комісії. Відомості протоколу оголошуються. Перший примірник протоколу мають право підписати кандидати в депутати, кандидати на посаду сільського, селищного, міського голови, їх довірені особи, уповноважені особи організації партії, офіційні спостерігачі на відповідних місцевих виборах, присутні під час підрахунку голосів виборців. У разі незгоди з відомостями, що зазначені у протоколі, член комісії зобов'язаний викласти у письмовій формі свою окрему думку, яка додається до протоколу.

Непідписання або відмова від підписання протоколу окремих членів комісії не має правових наслідків для дійсності протоколу.

Територіальна виборча комісія може прийняти рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним лише у разі виявлення при повторному підрахунку голосів виборців на відповідній виборчій дільниці обставин, зазначених у частині першій статті 252 цього Кодексу.

У разі визнання голосування на виборчій дільниці недійсним при повторному підрахунку голосів усі виборчі бюлетені, що використовувалися для голосування на відповідній виборчій дільниці, вважаються такими, що не підлягають врахуванню. У цьому випадку протокол територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців з відповідних виборів на цій виборчій дільниці складається у порядку, встановленому частинами тринадцятою та чотирнадцятою цієї статті, та повинен містити лише відомості, зазначені в абзацах другому - дев'ятому частини другої статті 251 цього Кодексу або в абзацах сімнадцятому - двадцять четвертому частини другої статті 251 цього

Кодексу. На місці інших відомостей ставиться прочерк.

Перший примірник протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці разом з відповідним протоколом дільничної виборчої комісії про підрахунок голосів виборців на виборчій дільниці, рішенням територіальної виборчої комісії про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним додається відповідно до протоколу територіальної виборчої комісії про підсумки голосування (у разі якщо на відповідних місцевих виборах протокол про підсумки голосування не складається - до протоколу про результати відповідних виборів). Другий примірник протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці зберігається у секретаря територіальної виборчої комісії, третій - передається дільничній виборчій комісії, четвертий - відразу вивіщується для загального ознайомлення у приміщенні територіальної виборчої комісії. Відомості протоколу територіальної виборчої комісії про повторний підрахунок голосів виборців на відповідній виборчій дільниці оголошуються.

Відповідна територіальна виборча комісія надсилає повідомлення про підсумки голосування у відповідному виборчому окрузі Центральній виборчій комісії в порядку та за формою, встановленими Центральною виборчою комісією.

Відповідно до ч. 18 ст. 255 ВК України, територіальна виборча комісія зобов'язана встановити підсумки голосування в межах територіального, багатомандатного виборчих округів незалежно від кількості виборчих дільниць у відповідному окрузі, щодо яких прийнято рішення про визнання голосування на виборчій дільниці недійсним або на яких голосування не було організовано і проведено в день голосування відповідно до вимог цього Кодексу. Визнання голосування недійсним у межах територіального, багатомандатного виборчого округу забороняється.

Дослідивши зміст оскаржуваного протоколу, матеріали адміністративного позову, відзиву на адміністративний позов, письмові пояснення відповідача та надані сторонами письмові докази в їх сукупності, перевіривши викладені в них факти та всебічно дослідивши обставини виникнення спірних правовідносин, суд дійшов наступних висновків.

Оскаржуваним протоколом встановлено, що кількість виборців, які отримали виборчі бюлетені – 84 476 виборців, а кількість виборців, які взяли участь в голосуванні 84 036 виборців, кількість виборчих бюлетенів, що не підлягають врахуванню та визнаних недійсними – 436 та 3 364 бюлетені.

Вказане свідчить про те, що при голосуванні було використано значно менше бюлетеней, ніж було виготовлено та передано до дільничних виборчих комісій.

Системно дослідивши повноваження територіальної виборчої комісії, колегія суддів дійшла висновку, що на стадії встановлення результатів виборів, відповідач здійснило систематизацію та обробку протоколів дільничних виборчих комісій шляхом підсумування кількісних показників та визначення загальних підсумків по відповідному виборчому округу.

Встановлені розбіжності між кількістю виготовлених виборчих бюлетенів та кількістю виборчих бюлетенів, одержаних дільничними виборчими комісіями, не вплинули на результат виборів, оскільки результати виборів були встановлені на підставі волевиявлення 84036 виборців, які взяли участь в голосуванні, з огляду на що підстави для перерахунку голосів відсутні.

Відповідно до ст.ст. 72, 73 Кодексу адміністративного судочинства України, доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Ці дані встановлюються такими засобами: письмовими, речовими і електронними доказами; висновками експертів; показаннями свідків.

Відповідно до ст.ст. 73, 75, 76 Кодексу адміністративного судочинства України, належними є докази, які містять інформацію щодо предмета доказування.

Предметом доказування є обставини, які підтверджують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для розгляду справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування.

Достовірними є докази, на підставі яких можна встановити дійсні обставини справи.

Достатніми є докази, які у своїй сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування.

Питання про достатність доказів для встановлення обставин, що мають значення для справи, суд вирішує відповідно до свого внутрішнього переконання.

Висновки екзит-полів встановлюються на підставі опитування виборців, що проводиться соціологічними службами на виході з виборчих дільниць у день голосування, з метою прогнозування його результатів до часу оголошення офіційних даних виборчими комісіями та по суті є соціологічним дослідженням політичних вподобань громадян, і жодним чином не впливають на результати підрахунку голосів виборців.

Предметом доказування в даній справі є наявність/відсутність порушень в діях територіальної виборчої комісії при встановленні результатів виборів та винесенні протоколу Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області про результати виборів депутатів Маріупольської міської ради в єдиному багатомандатному виборчому окрузі від 29.10.2020 року та наявність/відсутність підстав для перерахунку голосів.

Дослідивши обставини справи, колегія суддів не вбачає взаємозв'язку між наданими позивачем висновками екзит-полів та предметом доказування в даній справі.

Враховуючи викладене, доводи позивача про те, що встановлені комісією результати виборів не відповідають висновкам екзит-полів та порушують права позивача та Донецької обласної організації політичної партії «Слуга народу», колегія суддів вважає безпідставними.

Враховуючи викладене, колегія суддів дійшла висновку про відмову в задоволенні адміністративного позову.

Відповідно до ч. 9 ст. 273 Кодексу адміністративного судочинства України, суд приймає позовну заяву щодо рішення, дії чи бездіяльності виборчої комісії, комісії з референдуму або члена відповідної комісії до розгляду незалежно від сплати судового збору. У разі несплати судового збору на момент вирішення справи суд одночасно вирішує питання про стягнення судового збору відповідно до правил розподілу судових витрат, встановлених цим Кодексом.

Засади сплати судового збору встановлені Законом України «Про судовий збір» №3674-VI.

Згідно частини 1 статті 3 цього Закону судовий збір справляється, зокрема, за подання до суду позовної заяви та іншої заяви, передбаченої процесуальним законодавством.

Платниками судового збору є громадяни України, іноземці, особи без громадянства, підприємства, установи, організації, інші юридичні особи (у тому числі іноземні) та фізичні особи - підприємці, які звертаються до суду (стаття 2 Закону).

Ставки сплати судового збору визначені статтею 4 вказаного Закону, де вказано, що за подання до адміністративного суду адміністративного позову: немайнового характеру, який подано фізичною особою ставка становить 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, а саме 840,80 грн.

Станом на момент звернення до суду з адміністративним позовом та до моменту прийняття рішення по справі судовий збір позивачем у встановленому законом розмірі не сплачено.

Враховуючи викладене, суд стягує судові витрати з позивача на користь Державного бюджету України.

Керуючись Конституцією України, Кодексом адміністративного судочинства України, суд

ВИРІШИВ:

В задоволенні адміністративного позову кандидата в депутати, включеного до єдиного виборчого списку та територіального виборчого списку територіального виборчого округу №5 Донецької обласної організації політичної партії “Слуга народу” з виборів депутатів Маріупольської міської ради Маріупольського району Донецької області Хліменкової Катерини Валентинівни (27 листопада 1979 року народження, паспорт громадянина України ВС 630433, РНОКПП 2918503861, зареєстроване місце проживання, згідно паспортних даних: 87500, Донецька область, м. Маріуполь, пр. Перемоги, буд. 123, кв. 99) до Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області (87524, Україна, Донецька область, місто Маріуполь, проспект Металургів, 150. ЄДРПОУ 43761771) про визнання протоколу Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області про результати виборів депутатів Маріупольської міської ради в єдиному багатомандатному виборчому окрузі від 29.10.2020 року таким, що не відповідає вимогам законодавства (є протиправним), порушує виборчі права громадян, права та законні інтереси суб'єкта виборчого процесу та скасувати його та зобов'язання Маріупольської міської територіальної виборчої комісії Маріупольського району Донецької області здійснити перерахунок голосів з виборів депутатів Маріупольської міської ради Маріупольського району – відмовити.

Стягнути з Хліменкової Катерини Валентинівни (27 листопада 1979 року народження, паспорт громадянина України ВС 630433, РНОКПП 2918503861, зареєстроване місце проживання, згідно паспортних даних: 87500, Донецька область, м. Маріуполь, пр. Перемоги, буд. 123, кв. 99) на користь Державного бюджету України суму судового збору у розмірі 840 (вісімсот сорок) гривень 80 копійок.

Повний текст рішення складено та підписано 01 листопада 2020 року.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається протягом двох днів з дня його проголошення.

Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

До дня початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи апеляційні та касаційні скарги подаються учасниками справи до або через відповідні суди. У разі порушення порядку подання апеляційної чи касаційної скарги відповідний суд повертає таку скаргу без розгляду.

Текст рішення розміщений в Єдиному державному реєстрі судових рішень (веб-адреса сторінки: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>).

Головуючий суддя

Судді

О.М. Кониченко

С.В. Смагар

Л.В. Арестова

*306*4413867*1*2*

